

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๖/๒๕๖๖

วันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { นายสมพล ตงศิริกุล ผู้ร้อง
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสมพล ตงศิริกุล (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสมพล ตงศิริกุล (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้อง) ออกประกาศ เรื่อง กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ต่อมาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีในวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ก่อนการประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้ร้องพบเห็นการกระทำของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายหนึ่งกับพวกรวม ๗ คน หาเสียงเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่นด้วยวิธีการ ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สถานศึกษา หรือสถาบันอื่นใด และหลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครใด ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๕ (๒) และ (๕) ทำให้การเลือกตั้ง

- ๒ -

มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เขตเลือกตั้งที่ ๑ ผู้ถูกร้องประกาศผลการเลือกตั้งในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องแจ้งผลการพิจารณาตามคำวินิจฉัยที่ ๖๖๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ให้ยกคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การไต่สวนและการจัดทำคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องล่วงเลยระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้ง ทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิในการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ ไม่สอดคล้องกับแนวคำวินิจฉัยเดิมของผู้ถูกร้องที่เคยวินิจฉัยให้การหาเสียงในลักษณะเดียวกันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมาย

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากการกระทำของผู้ถูกร้องเป็นกรณีเกี่ยวกับการสืบสวนหรือไต่สวน เพื่อควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม เป็นการใช้อำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่ากรรณการกระทำดังกล่าวละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การไต่สวนและการจัดทำคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๖๖๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ที่ถูกต้องคือรัฐธรรมนูญ) หมวด ๕ หน้าหนึ่งของรัฐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๓ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๒๔ (๒) (๓) และ (๔) มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนถูกละเมิดสิทธิจากการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไต่สวนและยกคำร้องของผู้ร้องตามคำวินิจฉัยของผู้ถูกร้องที่ ๖๖๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคำวินิจฉัยเดิมและการวินิจฉัยดังกล่าวล่วงเลยระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งเป็นผลให้ผู้ร้องเสียสิทธิที่จะได้รับการเลือกตั้ง การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๓ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๒๒๔ (๒) (๓) และ (๔) มาตรา ๒๒๕ และมาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัย

- ๔ -

ว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ผู้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ กรณีผู้ร้องกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงความประสงค์ที่จะให้ผู้ถูกร้องไต่สวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของผู้สมัครรับเลือกตั้งรายอื่นให้เสร็จสิ้นก่อนการประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งรายหนึ่ง และพบเห็นว่าอาจมีการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิที่จะร้องเรียนการกระทำดังกล่าวต่อผู้ถูกร้องเพื่อตรวจสอบให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกร้องจะไต่สวนและมีคำวินิจฉัยใด ๆ จะต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมาย นอกจากนี้ แม้ว่าผู้ถูกร้องไต่สวนและมีคำวินิจฉัยเป็นประการใด ก็ไม่ส่งผลให้ผู้ร้องถูกตัดสิทธิจากการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ผู้ร้องไม่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงอันเกิดจากการกระทำของผู้ถูกร้อง กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

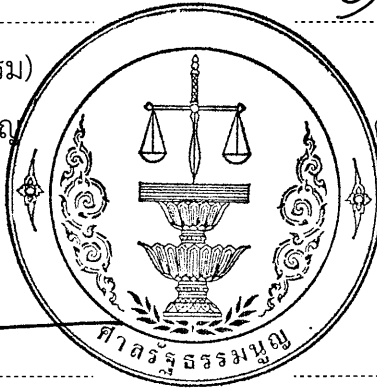
(คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงค์กิติ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ